

عنوان مقاله:

شاهنامه جوکی: نسخه ای اشرافی اما ضددربار

محل انتشار:

شاهنامه و زبان فارسی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

فاطمه ماه وان - استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

در سال ۸۳۸ ق/ ۱۴۴۴م به سفارش محمد جوکی، شاهنامه ای مصور شد که امروزه از نفیس ترین نمونه های هنر درباری ایران است. شاهنامه جوکی متعلق به عصر طلایی هنر ایران، دوره تیموری، و نگاره هایش به سبک هرات است. نیک بختانه این نسخه مصور تا به امروز از آسیب مصون مانده است. این پژوهش برای دستیابی به چرایی گزینش موضوعاتی خاص برای تصویرگری، نگاره ها را در چند دسته موضوعی طبقه بندی می کند. فرضیه پژوهش آن است که نگاره های شاهنامه جوکی، انعکاس خودآگاه یا ناخودآگاه ذهنیات و تمایلات حامی نسخه محمد جوکی است. روش پژوهش به این شرح است که ابتدا موضوع نگاره های نسخه را، بر اساس مضامین رایج در سنت تصویرگری هنر ایران، طبقه بندی و سپس بسامد هر موضوع را تعیین می کنیم تا اصلی ترین مضامین برای تصویرگری مشخص شود و سپس به بررسی برخی شاخصه های تصویرگری در موضوعات مذکور پرداخته و ارتباط مضامین تصویرگری را با تمایلات حامی نسخه تبیین می کنیم. حاصل این بررسی نشان می دهد که افکار و تمایلات محمد جوکی در شیوه تصویرگری این نسخه تاثیر داشته است؛ به گونه ای که از طریق تحلیل نگاره های نسخه می توان به کیفیت درک و دریافت شاهزاده تیموری از شاهنامه دست یافت.

کلمات کلیدی:

شاهنامه، محمد جوکی، نگارگری، هنر درباری.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1505695>

